

Bestuurlijke hoofdlijnen

**Gemeente
De Ronde Venen**

Bestuurlijke aanbieding

Geachte raadsleden,

Voor u ligt de programmarekening 2020 waarin we de stand van zaken melden over:

1. Hebben we bereikt wat we wilden?
2. Hebben we uitgevoerd wat was afgesproken?
3. Wat zou het kosten en wat heeft het gekost?

De coronapandemie heeft een grote rol gespeeld in 2020 en dat heeft invloed gehad op de manier waarop we met verschillende partners samenwerken. Ondanks de beperkingen is hard gewerkt om onze doelstellingen te realiseren binnen de daarvoor beschikbare gestelde budgetten. Hierover vindt u meer informatie in dit boekwerk of via de website <https://de-ronde-venen.begrotingsapp.nl/>.

We kijken uit naar het debat met u over onze inhoudelijke en financiële verantwoording over 2020.

Namens het college van De Ronde Venen

Alberta Schuurs

Wethouder Financiën

Leeswijzer

In de programmarekening 2020 legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële inzet. In de verantwoording zijn er drie bestuurlijk vragen. Deze vragen en de wijze waarop antwoord is gegeven in deze verantwoording is samengevat in onderstaand overzicht.

Bestuurlijke vragen	Antwoorden
1. Hebben we bereikt wat we wilden? 2. Hebben we uitgevoerd wat was afgesproken?	• Drie domeinen • Negenentwintig doelstellingen • Eenennegentig acties • Eenenvoertig indicatoren • Twintig verbonden partijen
3. Wat zou het kosten en wat heeft het gekost?	• Tien financiële analyses verdeeld over de drie domeinen • Eén hoofdlijnenanalyse • Diverse financiële dwarsverbanden in de jaarrekening

Algemeen:

- In de bestuurlijke hoofdlijnen is ingegaan op zowel het uitgevoerde beleid als de financiële positie per 31 december 2020. Daarnaast zijn meerjarige kerngegevens opgenomen over onder meer de ontwikkeling van het aantal inwoners en woningen.
- De programmarekening bestaat uit twee onderdelen:
 1. Jaarverslag
 2. Jaarrekening inclusief bijlagen.
- De bedragen in de verantwoording zijn afgerond op een veelvoud van € 1.000. Hierdoor ontstaan beperkte afrondingsverschillen in de presentatie van financiële tabellen.

Jaarverslag

Clustering van beleid en financiën

In het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over drie domeinen:

1. Sociaal domein
2. Economie, wonen en fysieke leefomgeving
3. Veiligheid, bestuur, dienstverlening en financiën.

In deze domeinen is opgenomen de visie, doelstelling, acties, indicatoren, bijdragen van verbonden partijen en de financiën om de beoogde resultaten te bereiken.

Beperkte beschikbaarheid van indicatoren 2020

De landelijk vastgestelde indicatoren zijn opgenomen in de domeinen. We zien dat de landelijke beschikbaar informatie over 2020 via de website

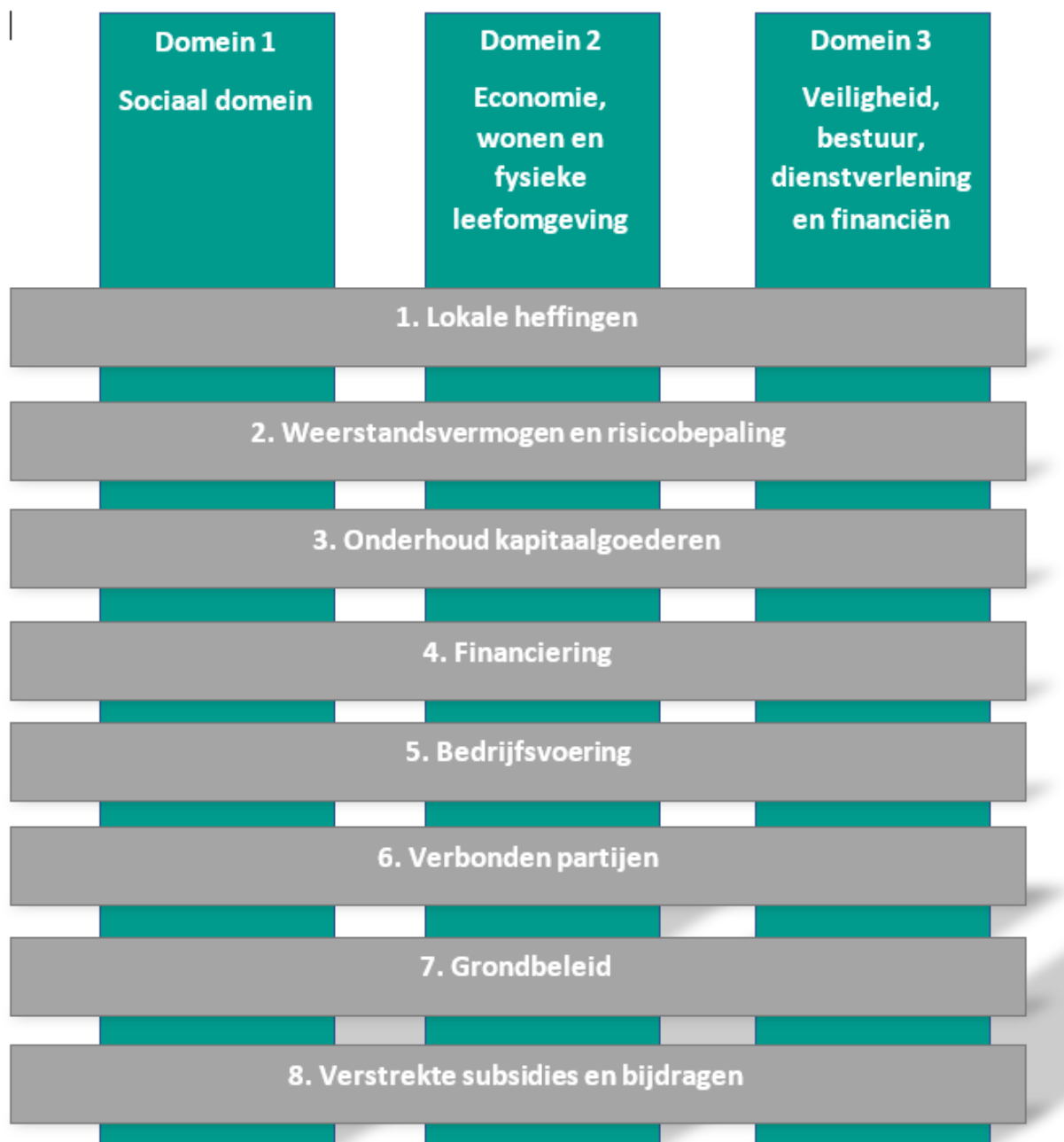
<https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording> niet aansluit met de gemeentelijke planning van de verantwoording. Hierdoor is bij een aantal indicatoren aangegeven dat er geen gegevens beschikbaar zijn. Raadpleeg deze website voor de meest actuele gegevens.

Samenwerking met partijen waarin we zowel een bestuurlijk als financieel belang hebben

In de domeinen is informatie opgenomen over verbonden partijen. Per verbonden partij wordt toegelicht op welke wijze een verbonden partij een relatie heeft met de beleidsdoelstellingen. Een totaaloverzicht van de verbonden partijen is opgenomen via de gelijknamige paragraaf.

Diverse beheersmatige zaken die betrekking hebben op verschillende domeinen

Diverse beheersmatige zaken die over verschillende domeinen lopen zijn opgenomen in de paragrafen. Dit is weergegeven in onderstaand figuur.

Jaarrekening

De jaarrekening geeft inzicht in de financiële positie (balans) en het totaaloverzicht van baten en lasten. In de bijlagen is onder meer opgenomen een verantwoording over een aantal specifieke uitkeringen, zoals de BUIG-uitkering waaruit bijstandsuitkeringen worden gefinancierd. Daarnaast is een lijst opgenomen van gebruikte begrippen en afkortingen.

Inhoudelijke samenvatting per portefeuillehouder

Burgemeester Maarten Divendal

Portefeuille:

Openbare orde en integrale veiligheid, integrale handhaving, algemeen bestuurlijke zaken, communicatie, juridische zaken, archief, regionale samenwerking, cultureel erfgoed.

Coronavirus

Het jaar 2020 blijft voor iedereen altijd verbonden met de uitbraak van het coronavirus en de gevolgen hiervan, voor mensen persoonlijk en voor de samenleving in haar geheel. Dat geldt vorig jaar nadrukkelijk ook voor het voltallige college en in het bijzonder voor een groot deel van het werk van de burgemeester. De gemeente kreeg hier als 'eerste overheid' extra taken bij, veelal als gevolg van de maatregelen die de rijksoverheid nam om de verspreiding van het coronavirus zoveel mogelijk te voorkomen. Om die taken goed uit te kunnen voeren, is veel overleg gepleegd met organisaties binnen de gemeente en tegelijkertijd binnen de Veiligheidsregio Utrecht, waar specifieke bevoegdheden werden neergelegd. Op verschillende beleidsterreinen zijn de bestuurders en ambtelijke werkgroepjes actief geweest om de gevolgen binnen De Ronde Venen beheersbaar te maken. Het gaat dan bijvoorbeeld om economie en werkgelegenheid, cultuur, sport, onderwijs en het sociaal domein. Binnen de terreinen van de burgemeester is heel veel inzet gepleegd op het communicatief gebied en integrale veiligheid (inclusief handhaving).

Voor onze eigen ambtelijke organisatie en de bestuurlijke besluitvormingsprocessen zijn de maatregelen eveneens zeer ingrijpend geweest. Thuiswerken werd de norm waarbij inspanningen zijn verricht om dit technisch te ondersteunen. Als gemeenteraad weet u hoe het in 2020 een permanente zoektocht is geweest in het aanpassen in het fysiek en al dan niet online vergaderen. Uit dit jaarverslag blijkt dat op onderdelen de accenten ten opzichte van de voornemens over 2020 zijn gewijzigd.

Integraal Veiligheidsplan

Het Integraal Veiligheidsplan dat in 2019 is vastgesteld voor de periode 2020-2024 kende haar eerste volledige uitvoeringsjaar. Ook hierbij geldt dat de accenten ten opzichte van de voorgenomen acties behorende bij de vijf thema's uit het IVP enigszins zijn gewijzigd. Onverminderd is echter doorgezet op de thema's: 'effectieve verbinding van veiligheid en zorg' en 'aankpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit'.

Voor het eerste geldt dat vanuit integrale veiligheid en het sociaal domein samen met externe partijen via een persoonsgerichte aankpak wordt voorkomen dat mensen die hulp nodig hebben terecht komen in het zogenoemde veiligheidsdomein (politie, openbaar ministerie) en dat andersom wordt gewerkt om mensen die al in dit circuit zitten hieruit te halen.

Binnen het thema aankpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit is binnen het zogenoemde RIEC (regionaal informatie en expertise centrum) samengewerkt met politie, openbaar ministerie en belastingdienst, onder andere met gerichte controles van locaties en casussen. Het derde thema 'vergroten maatschappelijke weerbaarheid in cyberveiligheid' is in 2020 slechts summier opgepakt (daar is begin 2021 een start meegemaakt). Het laatste thema 'communicatie en veiligheid: inwoners en buurten betrekken bij de aankpak van onveiligheidsproblemen' heeft door de aankpak van de coronacrisis een geheel andere invulling gekregen, gericht op de maatregelen van de rijksoverheid en het naleven hiervan.

Voor het laatste thema 'verkeersveiligheid en toezicht en handhaving in de openbare ruimte' wordt eveneens samengewerkt met anderen. Vanuit onze eigen verantwoordelijkheid is dit ten opzichte van

eerdere jaren nadrukkelijk vergroot. Via uitbreiding van de BOA-capaciteit (onder andere door de extra uren sinds november 2019 en door te werken met stagiaires) dragen we door toezicht en handhaving zorg voor een veilige openbare ruimte. Dit ligt op gebied van verkeer (parkeren), maar ook overlastsituaties, ergernissen en niet in de laatste plaats het toezien op naleving van gedragsregels in het publieke domein.

Gemeentelijke huisvesting

In 2020 is bij de bespreking van de Kaderbrief 2021 en de Begroting 2021 besloten de focus van het project gemeentelijke huisvesting/gemeentehuis te veranderen. We onderzoeken de mogelijkheden van het bestaande gebouw, binnen de huidige financiële kaders en verbonden aan de visie op hybride werken. Het doel is om, op basis van het besluit over de (grondige) renovatie van ons gemeentehuis, de verdere voorbereidingen te treffen en vervolgens tot uitvoering over te gaan.

Wethouder Rein Kroon

Portefeuille:

Ruimtelijke ordening, bestemmingsplan Buitengebied- West, volkshuisvesting, vastgoed, grondexploitaties, economie (exclusief arbeidsmarkt) sport, maatschappelijk vastgoed en natuur.

Ruimtelijke Ordening

In 2020 is de Ruimtelijke verkenning wonen afgerond en unaniem door de gemeenteraad vastgesteld. De Ruimtelijke verkenning wonen gaat uit van de bouw van 4800 woningen in onze gemeente tot 2040. Dat is nodig om onze dorpen vitaal en onze voorzieningen op peil te houden. Met de bouw voorzien we in een behoefte en willen we jonge gezinnen aantrekken. Op die manier zorgen we voor een evenwichtige bevolkingsopbouw.

Daarnaast werkten we aan het Ruimtelijk perspectief. Daarin staan de ontwikkelrichtingen van de gemeente tot 2040 op het gebied van onder andere wonen, werken, landschap en mobiliteit. We ronden het Ruimtelijk perspectief in 2021 af. Het is een stip op de horizon. We weten dan waar gewoond en gewerkt gaat worden. Dat helpt ons om keuzes te maken en focus aan te brengen.

Woningbouw

Er wordt hard gewerkt aan verschillende woningbouwplannen. Op de locatie van de voormalige Twistvliedschool komen 50 starterswoningen in een mooie mix van betaalbare koopwoningen en sociale huur. In Maricken 1 is in de herfst van 2020 begonnen met de bouw van de laatste 100 woningen. Even zag het er naar uit dat de aanwezigheid van de rugstreeppad voor vertraging zou zorgen. Na een snelle actie van alle betrokkenen zijn de padden tijdig in veiligheid gebracht en kon de bouw doorgaan.

Daarnaast is er gestart met de planvorming voor de nieuwe woonwijk Maricken 2. Die wijk biedt ruimte aan ruim 600 woningen. 30 procent zijn sociale huurwoningen, 15 procent middeldure huurwoningen. Daarbij sluiten we aan bij de woonvisie die in 2020 is geactualiseerd. Voor de Maricken 2 proberen we subsidie te krijgen van het Rijk. Die subsidie versnelt de bouw en geeft ruimte aan een meer betaalbaar woningbouwprogramma.

Er is verder gewerkt aan woningbouwprojecten in Amstelhoek (bedrijventerrein De Engel, taxicentrale), Voorbijlocatie in Wilnis en De Meijert. Voor die locatie zijn er flinke stappen gezet na goed overleg met de tennisverenigingen. Na een uitspraak van de Raad van State kan de bouw van 21 appartementen aan de Bernhardlaan in Mijdrecht dit jaar van start. Aan de Gosewijn van Aemstelstraat komen 24 appartementen.

Volkshuisvesting

In 2020 zijn weer startersleningen verstrekt. De voorwaarden voor het krijgen van een starterslening

zijn versoepeld. Hierdoor wordt het voor starters makkelijker een eigen woning te kopen. De doelgroepenverordening, onderdeel van de huisvestingsverordening, is aangepast. Met de aanpassingen maken inwoners uit onze gemeente meer kans op een woning in de gemeente. Dit bevordert de doorstroming in de gemeente.

Doorvaart De Heul

In 2020 heeft de gemeenteraad besloten tot investering in diverse recreatieve voorzieningen. Daaronder de verbetering van de doorvaart van/naar de Vinkeveense Plassen bij De Heul in Vinkeveen. Door smalle vaarwegen met slecht zicht en 2 bruggen is nu sprake van een vaarknelpunt. Hiervoor wordt een plan van aanpak opgesteld. Dit onderwerp wordt verder opgepakt in 2021.

Omgevingswet

In april werd besloten de invoering van de Omgevingswet een jaar uit te stellen. Jammer, maar geen reden om stil te zitten. We hebben de applicaties aangeschaft om het omgevingsplan te maken en het digitale loket in te richten. De regels uit verordeningen zijn samengebracht in één concept Verordening Fysieke Leefomgeving. Daarnaast stroomlijnen we de processen zodat we snel vergunningen kunnen verstrekken. Met alle voorbereidingen is een goede basis gelegd om in 2021 te oefenen.

Natuur

De plannen voor natuurontwikkeling in Marickenland zijn uitgewerkt en de pilot voor de Lisdoddeteelt uitgevoerd. We hopen snel een natuurspeelplaats in Marickenland te realiseren, het plan hiervoor is in ontwikkeling.

In de polder Groot Mijdrecht NO wordt er gewerkt aan het plan voor moerasblok 1. Dit is een vervolg op de moerasblokken 3 en 4 die in 2019 zijn aangelegd.

In polder Groot Wilnis Vinkeveen legden we 4 ecopassages aan. Met het opheffen van barrières voor kleine zoogdieren wordt ervoor gezorgd dat reservaat Demmerik beter bereikbaar is voor soorten zoals bijvoorbeeld de otter.

Economie

In 2020 is goed samengewerkt met de ondernemers en de ondernemersverenigingen. Als gevolg van de coronamaatregelen was het een moeilijk jaar. We hebben ondernemers zoveel mogelijk ondersteund. Er is veel aandacht besteed aan de campagne 'Koop lokaal'. Ondernemers zijn gewezen op de steunmaatregelen en veel vragen daarover zijn beantwoord.

De eerste contour van het Ruimtelijk Economisch Perspectief is gemaakt en door de gemeenteraad vastgesteld. Op de Dag van de Ondernemer, 20 november, organiseerden we een lunch voor 5 Rondeveense ondernemers met staatssecretaris Mona Keijzer om te praten over ontwikkelingen en toekomst van het midden- en kleinbedrijf.

Ondernemers op het bedrijventerrein in Mijdrecht hebben dringend behoefte aan meer ruimte. Met een besluit van de gemeenteraad is een uitbreiding met 12 hectare mogelijk gemaakt. Daarvoor moet het komende jaar bij de provincie flink gelobbyd worden voor eigen ruimte van ondernemers.

Sport en bewegen

In 2020 is het Lokaal Sportakkoord vastgesteld. In het Sportakkoord werken 61 organisaties, (sport)verenigingen en gemeente samen om sport- en beweegplezier van inwoners te vergroten. Er is veel aandacht geweest voor fietsen en 'Benen door de Venen' waarmee wandelen en wandelroutes door onze gemeente zijn gestimuleerd en gepromoot. Sportverenigingen maakten een moeilijk jaar door als gevolg van de coronamaatregelen. Ze zijn voortdurend actief geïnformeerd over wat wel en niet mogelijk was en ondersteund bij het veilig uitvoeren van sportactiviteiten.

Wethouder Alberta Schuurs

Portefeuille:

Participatie, economie-arbeidsmarkt, mobiliteit, recreatie, Sporthuis Abcoude, Bestemmingsplan Plassengebied, financiën, HR en ICT, gezondheid, ouderen en kunst en cultuur.

Mobiliteit

We hebben het afgelopen jaar veel kunnen realiseren en vooruitgang geboekt op belangrijke dossiers. Het strategisch OV-plan is daar een goed voorbeeld van. Het plan is samen met de gemeenteraad gemaakt. Door tijdig van gedachten te wisselen en overeenstemming te bereiken is de inbreng van De Ronde Venen voor de komende concessie duidelijk.

We zijn intensief bezig geweest met de verkeersstructuur in Vinkeveen. Dat heeft nog niet in een oplossing geresulteerd. Wel is zonneklaar dat we tot een oplossing moeten komen willen we Vinkeveen verder ontwikkelen.

De parkeervisie Abcoude is gemaakt en door de gemeenteraad vastgesteld. Daarmee reguleren we het parkeren in het centrum van Abcoude en rond het station. De parkeervisie wordt in 2021 verder uitgebreid.

Er is een aantal stappen gezet om de verkeersveiligheid verder te vergoten. Zebrapaden zijn aangepakt of aangelegd, zoals bij de Nutslaan in Mijdrecht. We zoeken een oplossing om de verkeersveiligheid op het kruispunt Nieuwe Amsterdamseweg/Ruwelspad te vergoten. Door het ongeluk met een 10-jarig meisje en de actie die is gevoerd staat dit hoog op de agenda. Begin 2021 is dit gerealiseerd.

Participatie en schuldhulpverlening

Voor bemiddeling van werkzoekenden blijven we sterk optrekken met de arbeidsregio Amsterdam. Resultaat van de samenwerking is onder andere dat we mensen snel naar werk kunnen begeleiden, eventueel in een andere branche. Dat doen we ook lokaal, via het Werkcentrum. Ondanks corona zien we geen stijging. Dat heeft met landelijke factoren te maken en met lokale inzet. We hebben goed bemiddeld. Was dat niet gebeurd dan was het beeld anders geweest.

We bereiden ons voor op de toename van schuldenproblematiek. Het Geldpunt - een samenwerking van Tympaan-de Baat, Kwadraad en gemeente – is de plek waar mensen terecht kunnen met al hun vragen. Daar wordt veel gebruik van gemaakt. Sinds de zomer van 2020 maken we gebruik van een nieuwe schuldhulpverlener: Kredietbank Nederland. Eén van hun pluspunten is dat bij hen makkelijker een saneringskrediet kan worden afgesloten. We zijn gestart met de voorbereidingen voor de nieuwe wet Schuldhulpverlening die per 1 januari 2021 is in gegaan.

Gezondheid en ouderen

In 2020 zijn we verder gegaan met het project 'De Ronde Venen wordt dementievriendelijk'. Doel van het project is dat inwoners zolang mogelijk mee kunnen blijven doen. Dat gebeurt via bijeenkomsten, voorzieningen, training en voorlichting voor inwoners met dementie en hun mantelzorgers. In 2020 heeft een aantal maatschappelijke organisaties de training 'GOED omgaan met dementie' gevolgd. Helaas liggen de trainingen stil in verband met corona. Op 21 september, Wereld Alzheimerdag, lanceerden we via onder andere RTV Ronde Venen de indringende documentaire over dementie. De servicepunten in de gemeente beschikken sinds eind vorig jaar over Eerste Hulp Bij Dementie- ofwel EHBD-koffers. Daarin is allerlei relevante informatie te vinden over deze aandoening.

Er is voortvarend gewerkt aan de nieuwe Gezondheidsnota.

Recreatie en Vinkeveense Plassen

In november presenteerden we de visie Verblifsrecreatie. Daarin staat hoe we tegen verblifsrecreatie aankijken. Essentieel is dat we het karakter van de verschillende deelgebieden binnen de gemeente

behouden en dat er aandacht is voor de balans tussen het landschap, inwoners en bezoekers. De uitvoering laten we over aan ondernemers. We willen ruimte geven aan een kleine groei van de verblijfsrecreatie.

Het bestemmingsplan Plassengebied laat helaas wat langer op zich wachten. Oorzaak is dat de we de aanwezige bebouwing en de natuur, in overleg met de provincie, beter op elkaar moeten afstemmen. In 2020 werkten veel vrijwilligers hard aan de realisatie van het nieuwe Sporthuis in Abcoude. We hebben het op een van de eerste dagen van 2021 in gebruik kunnen nemen. Het Sporthuis is een prachtig initiatief dat vanuit de inwoners is gerealiseerd.

Financiën en digitalisering

In verband met stijgende kosten en achterblijvende vergoedingen van het Rijk hebben we bezuinigingen in de begroting moeten doorvoeren. We hebben nu een goed fundament gelegd, maar we moeten blijven opletten dat we uitvoeren zoals gepland. Dat heeft in 2021 tijd en aandacht nodig. Vanaf maart werken we grotendeels thuis. Veel ervaring hadden we er niet mee, maar binnen een week stond alles op de rit en ging het werk gewoon weer door. We zijn doorgegaan met de implementatie van het zaakstelsel en het digitaliseren van processen. We hebben daarin belangrijke stappen gezet met als doel betere en efficiëntere dienstverlening.

Wethouder Cees van Uden

Portefeuille:

Integraal jongerenbeleid, onderwijs, jeugdzorg, duurzaamheid, milieu, groen, openbare ruimte, water, dijken, inwonerparticipatie, dienstverlening, afval en riolering.

Duurzaamheid

In 2020 is een aantal stappen gezet op weg naar een klimaatneutrale gemeente in 2040. Inwoners droegen daar volop aan bij door met de inkoopacties voor zonnepanelen en isolatiemaatregelen hun huis te verduurzamen. De Ronde Venen staat in de top van gemeenten waar het meeste zonnepanelen op daken liggen. Van de waardebon die inwoners kregen om energiebesparende maatregelen in hun huis te treffen is veel gebruik gemaakt.

We zijn verder gegaan de zoektocht naar gebieden voor zon en wind. Daarvoor is de interactie Zon en Wind-kaart ingezet. Inwoners konden daarop aangeven welke gebieden ze geschikt of ongeschikt vinden. Ook is met belangengroeperingen gesproken. In 2021 komen we met een voorstel voor de zoekgebieden. De gemeenteraad heeft het beleid voor kleinschalige zonnenvelden vastgesteld. Particulieren die geen of onvoldoende plek hebben voor panelen op het dak, kunnen daarmee toch van zonne-energie profiteren door ze (binnen bepaalde kaders) in hun tuin te plaatsen. Ook heeft de gemeenteraad ingestemd met het concept-bod voor de Regionale Energiestrategie (RES). De RES helpt ons bij de verduurzaming van de energiebehoefte.

De gemeente heeft in 2020 ruim 1400 m² 'Groen op hoogte' bijgekregen. 82 huishoudens hebben gebruik gemaakt van de eenmalige subsidie om hun daken en gevels te vergroenen. De actie, waarbij huishoudens in aanmerking konden komen voor een subsidie van 750 euro, was een groot succes. In totaal was er 30 duizend euro beschikbaar om vergroening te stimuleren. Binnen 4 maanden was het subsidiepotje leeg.

Jongerenbeleid

Het Jeugdbeleidsplan, en het daarbij horende uitvoeringsplan, is in juli 2020 unaniem door de gemeenteraad vastgesteld. Het Jeugdbeleidsplan heeft als titel: 'Investeren in de jeugd is investeren in de toekomst'. Het is samen met heel veel maatschappelijke organisaties gemaakt. Het doel van het jeugdbeleidsplan is dat we als gemeente bijdragen aan een positieve ontwikkeling van de kinderen in

De Ronde Venen en dat we hen een stevige basis geven. We zetten in op een netwerk rond jongeren als vangnet en op een sterke verbinding tussen jeugdhulp, gemeente en onderwijs.

We hebben gewerkt aan een doorstart van Tumult in Abcoude. Deze doorstart komt er nu waarbij Tumult zich richt op het organiseren van activiteiten voor jongeren.

Begin 2020 hebben we voor het eerst de Rondeveense Toppers uitgereikt. 22 kinderen ontvingen dit 'jeugdlintje' voor hun maatschappelijke inzet. Daarmee zijn ze een inspirerend voorbeeld voor alle andere kinderen in de gemeente.

Onderwijs

De corona-pandemie heeft in 2020 grote effecten gehad op kinderen en het onderwijs. Door snel te schakelen met onderwijs en opvang konden we gezamenlijk optrekken in het belang van het kind.

Daar waar mogelijk heeft de gemeente actief onderwijs en opvang actief ondersteunt.

Milieu

De gemeente heeft samen met de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) en het cluster Groene Hart gereageerd op de ontwerp-Luchtvaartnota 2020 - 2050 en op de aanvullingsregeling geluid.

Daarnaast hebben we als De Ronde Venen zelfstandig een zienswijze ingediend. Het is voor het eerst dat de gemeente het kabinet in een zelfstandige zienswijze nadrukkelijk verzoekt de plannen te wijzigen. Dat is in het belang van rust, woningbouw, natuur, recreatie en een gezonde leefomgeving.

We hebben ons hard gemaakt voor een Utrechtse alliantie, naast het cluster Groene Hart en de BRS, die opkomt voor belangen van bewoners.

In opdracht van de gemeente is in de (moes)tuinen van meer dan 100 huishoudens onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van lood in de bodem. In een beperkt aantal tuinen is dit inderdaad aangetroffen. De uitkomsten van dit onderzoek gebruikt de gemeente om samen met de provincie bij het Rijk geld te vragen voor passende maatregelen. Voor deze tuinen, maar ook voor andere tuinen met kans op lood in de bodem.

Met verschillende belangengroepen werken we aan veenweidestrategie, waarbij opgaven als bodemdaling, uitstoot en duurzaamheid aan elkaar gekoppeld worden.

Groen

We werken verder aan de biodiversiteit in de gemeente. In totaal zijn een kleine 600 bomen geplant, verschillende soorten. Bijvoorbeeld fruitbomen en bomen met vruchten die voedsel geven aan vogels en insecten. Vooral de bijen krijgen hierbij extra aandacht.

Op verschillende plekken zijn vakken met vaste planten aangelegd. Bijvoorbeeld bij de entree van Mijdrecht en de Pieter Joostenlaan in Wilnis. In het land van Winkel in Abcoude is 40 m2 bollen aangeplant. De gele narcissen en rode tulpen geven een kleurrijke en vrolijke aanblik.

Openbare ruimte

We hebben grote stappen gezet in het beheer van de openbare ruimte. De buitendienst is anders georganiseerd en leidraad inrichting openbare ruimte is vastgesteld. De Pieter Joostenlaan in Wilnis en het Haitsmaplein in Mijdrecht zijn grondig opgeknapt. Het Proostdijlaantje in Mijdrecht is na langdurig overleg met Waternet, waterschap en omwonenden opnieuw aangelegd met een half verhard pad. Dit is gebeurd met behoud van zoveel mogelijk bomen en andere vegetatie.

Dienstverlening

We hebben verder gewerkt aan de uitbreiding van de digitale dienstverlening. Vanaf februari 2020 is het mogelijk digitaal geboorteaangifte te doen. Er zijn inmiddels zo'n 50 zaken die digitaal afgehandeld kunnen worden zoals doorgeven van een verhuizing, melding van een huwelijk of aanvragen van een uittreksel.

Uiteenzetting van de financiële positie

Conclusie financiële positie

De resultaten van de jaarrekening 2020 zijn:

- Het tekort voor 2020 is € 1.535.000 en is daarmee € 468.000 gunstiger dan verwacht.
- De financiële effecten voor corona zijn beperkt.
- De voortgang van investeringen over 2020 geeft ons aanleiding om in de Kadernota 2022/begroting 2022 - 2025 voorstellen te doen om investeringen meer te spreiden in de tijd.
- Het risicoprofiel is gestegen ten opzichte van 2019 mede door corona en het actualiseren van de risico's.

In dit hoofdstuk is de financiële context op hoofdlijnen toegelicht van het financieel resultaat 2020.

Daarbij is ingegaan op:

- hoofdlijnenanalyse van de verschillen tussen de begroting en de rekening 2020
- structureel en incidenteel resultaat
- financiële effecten van de coronacrisis
- lokale heffingen
- reservepositie
- investeringen
- waar komt het geld vandaan en waaraan is besteed?

Financieel resultaat 2020

In onderstaande tabel is opgenomen het financieel resultaat voor en na inzet van reserves van 2020. Hierbij zijn de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening vermeld. In deze uiteenzetting zijn de financiële verschillen op hoofdlijnen toegelicht. In de drie domeinen zijn de verschillen meer gedetailleerd weergegeven.

Tot slot wordt opgemerkt dat in 2020 diverse incidentele lasten en baten verrekend zijn met de algemene reserve en bestemmingsreserves. Doordat incidentele budgetten niet volledig zijn ingezet en de werkzaamheden worden voortgezet in 2021 en volgende jaren ontstaat een voordeel van € 1.319.000. Het gaat onder andere om lagere kosten voor recreatieve voorzieningen Marickeland, bestemmingsplannen, uitvoering fietsenplan en het doorontwikkelen van het digitaal documentmanagement. Tegenover dit voordeel staat een nadeel van dezelfde omvang door een lagere onttrekking aan de reserves. Hierdoor hebben deze verschillen geen effect op het resultaat na inzet van reserves.

Exploitatie 2020 (bedragen x € 1.000)				
	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschied	V of N
1 Lasten	122.503	125.112	-2.609	N
2 Baten	118.003	122.399	4.396	V

Exploitatie 2020 (bedragen x € 1.000)					
		Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020	Verschil	V of N
3	Saldo van lasten en baten (+ = tekort en - = overschot)	4.500	2.713	1.787	V
4	Reserves:				
	Toevoeging aan reserves	8.245	8.245	0	V
	Onttrekking aan reserves	-10.742	-9.423	-1.319	N
5	Subtotaal inzet reserves	-2.497	-1.178	-1.319	N
6	Resultaat (+ = tekort en - = overschot)	2.003	1.535	468	V

Hoofdlijnenanalyse

Na het verwerken van de raadsbesluiten tot en met december 2020 was rekening gehouden met een tekort van € 2.003.000. Dit resultaat is door ontwikkelingen verbeterd met € 468.000 naar een tekort van € 1.535.000. Deze ontwikkelingen zijn op hoofdlijnen hierna vermeld.

Hoofdlijnenanalyse (bedragen x € 1.000)					
1	Doordat een groot deel van de verkopen van bouwgronden in exploitatie zijn verschoven van 2021 naar 2020 is er meer tussentijdse winstneming gerealiseerd.		1.350	Voordeel	
2	In 2020 zijn er meer omgevingsvergunningen behandeld waardoor de opbrengst van leges is toegenomen.		574	Voordeel	
3	Er is een voordeel van € 466.000 ontstaan op het verstrekken van bijstandsuitkeringen en het armoedebeleid. Het bijstandsbestand is relatief laag en de uitstroom is hoog gelet op de huidige situatie. Wij bevinden ons in een extreme vorm van hoogconjunctuur met een grote krapte in bepaalde sectoren (logistiek, transport, etc.) van de arbeidsmarkt. Hierdoor ontstaan zowel bedreigingen als kansen voor het Werkcentrum. De bedreigingen zitten met name op de gevolgen rondom de Coronamaatregelen. Deze hebben impact op de geplaatste inwoners. We merken dat contracten niet verlengd worden of vroegtijdig beëindigd worden. Het is het Werkcentrum gelukt om		466	Voordeel	

Hoofdlijnenanalyse (bedragen x € 1.000)

deze inwoners weer te plaatsen al dan niet met behulp van het Regionale Werkcentrum in de arbeidsmarktregio.

4	Er is een voordeel ontstaan van € 345.000 op personele kosten. Dit is een afwijking van 1,4 procent op een budget van € 25,0 miljoen. Dit voordeel is voornamelijk ontstaan doordat gedurende het jaar strak is gestuurd en gemonitord op de kosten van externe inhuur.	345	Voordeel
5	In deze hoofdlijnenanalyse zijn financiële verschillen gebundeld groter dan € 100.000. Diverse afwijkingen bij elkaar zorgen voor een voordeel van € 329.000.	329	Voordeel
6	Door meer verkoop/uitgifte en pachtopbrengsten openbaar groen ontstaat een voordeel van € 160.000.	160	Voordeel
7	Doordat incidentele budgetten niet volledig zijn ingezet en de werkzaamheden worden voortgezet in 2021 en volgende jaren ontstaat een voordeel van € 1.319.000. Het gaat onder andere om lagere kosten voor recreatieve voorzieningen Marickland, bestemmingsplannen, uitvoering fietsenplan en het doorontwikkelen van het digitaal documentmanagement. Tegenover dit voordeel staat een nadeel van dezelfde omvang door een lagere onttrekking aan de reserves. Hierdoor hebben deze verschillen geen effect op het rekeningresultaat na inzet van reserves.	0	Voordeel
8	In de bestuursrapportages van 2020 is vermeld dat de kosten voor afval zijn toegenomen. Uit deze verantwoording blijkt dat opbrengsten zijn afgenomen van met name lagere opbrengsten van Plastic verpakkingen, Metalen verpakkingen en Drinkpakken (PMD) en glas.	-132	Nadeel
9	Door met name een aanvullende storting om het hiaat tussen het opgebouwde beleggingstegoed en het benodigde beleggingstegoed aan te vullen om aan de ouderdoms- en nabestaanden-pensioenverplichting voor wethouders te kunnen voldoen is een nadeel ontstaan van € 143.000.	-143	Nadeel

Hoofdpijnenanalyse (bedragen x € 1.000)

10	In 2020 is bij de eerste en tweede bestuursrapportage budget toegevoegd aan de kosten voor de jeugdzorg. De kosten zijn in de verantwoording € 330.000 hoger dan begroot. Hierin is meegenomen: • de schikking met jeugdzorgaanbieder Dokter Bosman; • toename van kosten van persoonsgebonden budgetten; • toename van kosten voor de activiteiten uitgevoerd door Samen Veilig Midden Nederland.	-330	Nadeel
11	Het afwikkelen van BTW 2017/2018, een hogere inschatting van dubieuze debiteuren en hogere kosten van communicatie over de bestrijding van de corona zorgen bij elkaar voor een kostentoeename € 430.000. Een gedetailleerde specificatie is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.	-430	Nadeel
12	Er is meer beroep gedaan op WMO-voorzieningen zoals begeleiding, huishoudelijke hulp, woonaanpassingen waardoor de kosten hiervoor toenemen. Daarnaast is door de corona minder eigen bijdrage geïnd en afgedragen aan onze gemeente.	-771	Nadeel
13	Voor het opvangen van kosten van juridische claims is een voorziening getroffen met een omvang van € 950.000.	-950	Nadeel
Totaal		468	Voordeel

Structureel en incidenteel resultaat

Het onderscheid tussen structurele en incidentele resultaten is van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. In het algemeen geldt dat de gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten en baten zijn de regel, incidentele lasten en baten zijn de uitzondering. In 2020 zijn er diverse financiële effecten door de coronacrisis die we als incidenteel beschouwen.

Het tekort van € 1.535.000 opgebouwd is uit een structureel nadeel van € 2.220.000 en een incidenteel voordeel van € 685.000. In het structureel tekort is onder meer opgenomen de hogere kosten van jeugdzorg, huishoudelijke hulp en afvalverwerking en de hogere opbrengsten van leges voor omgevingsvergunningen. Het incidenteel voordeel is vooral te danken aan de tussentijdse winstneming van de grondexploitaties.

Onderscheid tussen structureel en incidenteel (bedragen x € 1.000)			
	Structureel	Incidenteel	Rekening 2020
1 Lasten	89.178	35.934	125.112
2 Baten	86.284	36.115	122.399
3 Saldo van lasten en baten (+ = tekort en - = overschot)	2.894	-181	2.713
4 Inzet van reserves	-674	-504	-1.178
5 Rekeningresultaat (+ = tekort en - = overschot)	2.220	-685	1.535

Financiële effecten van coronacrisis

In 2020 zijn landelijke en lokale maatregelen genomen voor het bestrijden van corona. Deze maatregelen hebben effecten op de financiële huishouding van gemeente De Ronde Venen. In dit onderdeel zijn de financiële effecten zichtbaar voor 2020. Hierbij is uitgegaan van vier invalshoeken:

1. Meerkosten door corona
2. Niet-gerealiseerde opbrengsten door corona
3. Niet-gerealiseerde kosten door corona
4. Meeropbrengsten door corona

Uit onderstaand overzicht blijkt dat er sprake is van een beperkt financieel incidenteel voordeel. Er zijn meer gemeenten met een voordeel.

Totaal	
<i>Nadeel:</i>	
• Meerkosten door corona	6.660.000
• Niet-gerealiseerde opbrengsten door corona	190.000
Totaal nadeel	6.850.000

Voordeel:

	Totaal
• Niet-gerealiseerde kosten door corona	411.000
• Meeropbrengsten door corona	6.764.000
Totaal voordeel	7.175.000
Financieel effect	-325.000

Meer informatie per domein over de financiële effecten van de coronacrisis is opgenomen in de jaarrekening.

Doorwerking naar begroting 2021 - 2024

Bestuurlijk is afgesproken om duidelijk onderscheid te maken tussen plannen, bijstellen en verantwoorden in de onze planning- en controlcyclus. In de programmarekening 2020 leggen we verantwoording af over ons gevoerde beleid en financiën. We sturen tussentijds beleid en financiën bij via de bestuursrapportages. Hierdoor betrekken we bij de bestuursrapportages 2021 de effecten op de planning, inhoud en middelen vanuit de verantwoording over 2020.

Lokale heffingen

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de eigen inkomsten van gemeenten. In onderstaand overzicht zijn onze lokale heffingen voor 2020 vermeld voor een meerpersoonshuishouden.

	Bedrag in euro's
1 Gemiddeld betaalde onroerendezaakbelasting voor woningen	304
2 Afvalstoffenheffing	213
3 Rioolheffing	269
4 Subtotaal meerpersoonshuishoudens	786
5 Teruggave precario	-40
6 Totaal meerpersoonshuishouden	746

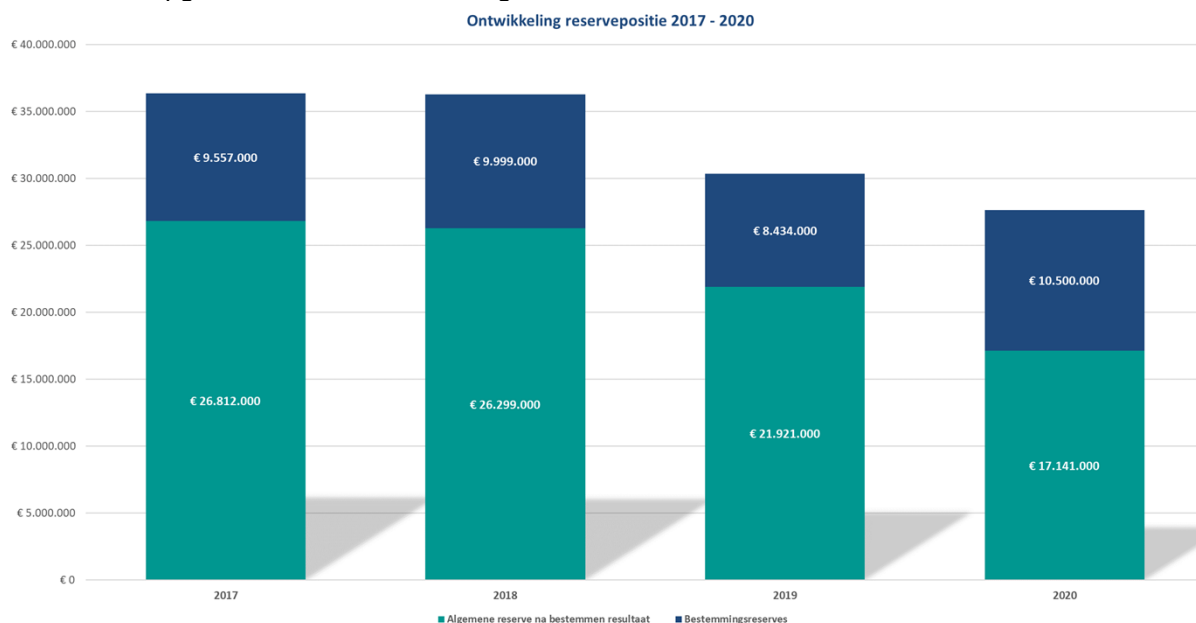
De goedkoopste gemeente is Aalten met € 573 aan lokale heffingen voor een meerpersoonshuishouden. De duurste gemeente is Bloemendaal met € 1.440 en het landelijk gemiddelde is € 773.

Reservepositie

Het uitgangspunt van de Nota reserves en voorzieningen 2020 - 2022 is om rekeningresultaten te verrekenen met de algemene reserve. We stellen voor om het tekort van € 1.535.000 te verrekenen met de algemene reserve. Het effect van dit voorstel op de omvang van de reserves is hieronder weergegeven.

Eigen vermogen per 31 december 2020 (bedragen x € 1.000)			
	Stand voor bestemmen resultaat	Bestemmen resultaat	Stand na bestemmen resultaat
Algemene reserve	18.676	-1.535	17.141
Bestemmingsreserves	10.500		10.500
Rekeningresultaat	-1.535		0
Totaal	27.641		27.641

De ontwikkeling van de reservepositie na het bestemmen van het resultaat over de jaren 2017 tot en met 2020 is opgenomen in onderstaande grafiek.

De algemene reserve vertoont een dalende lijn en is een belangrijke buffer voor het opvangen van risico's en incidentele kosten. Als minimumbuffer geldt 10 miljoen euro. Deze reserve wordt vooral gevoed door rekeningresultaten en winsten uit bouwgronden in exploitatie. De verwachting is dat vanaf 2022 deze reserve uitsluitend wordt gevoed door rekeningresultaten.

Er zijn drie kanttekeningen bij de omvang van de algemene reserve voor het jaar 2020:

1. Het saldo van de algemene reserve zou lager zijn geweest als diverse projecten in 2020 waren afgerond. In de tweede bestuursrapportage 2020 is aangegeven dat € 236.000 doorschuift van 2020 naar 2021. Via de bestuursrapportages 2021 volgen voorstellen voor het doorschuiven van diverse incidentele projecten. Klik hier voor meer informatie over incidentele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per domein.
2. In 2020 heeft een verschuiving plaatsgevonden van € 2.740.000 van de algemene reserve naar de bestemmingsreserve schoolgebouwen. Deze reserve heeft tot doel het bekostigen van het verkorten van afschrijvingsduur van 60 naar 40 jaar van schoolgebouwen. Door deze verschuiving geeft de algemene reserve meer zicht op de beschikbare bestedingsruimte.
3. Extra tussentijdse winstneming De Mariken en Land van Winkel zorgt voor een verschuiving van 2021 naar 2020.

Investeringsen

In 2020 is geïnvesteerd in voorzieningen waarvan onze inwoners meerdere jaren gebruik kunnen maken. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg of verbetering in de openbare ruimte zoals wegen, bruggen en riolering. Daarnaast is geïnvesteerd in automatisering en groot onderhoud van de sportvelden. In 2020 was € 27,2 miljoen beschikbaar voor de uitvoering zijnde investeringen. Hiervan is 38,4% besteed waardoor € 16,8 miljoen overblijft per 31 december 2020.

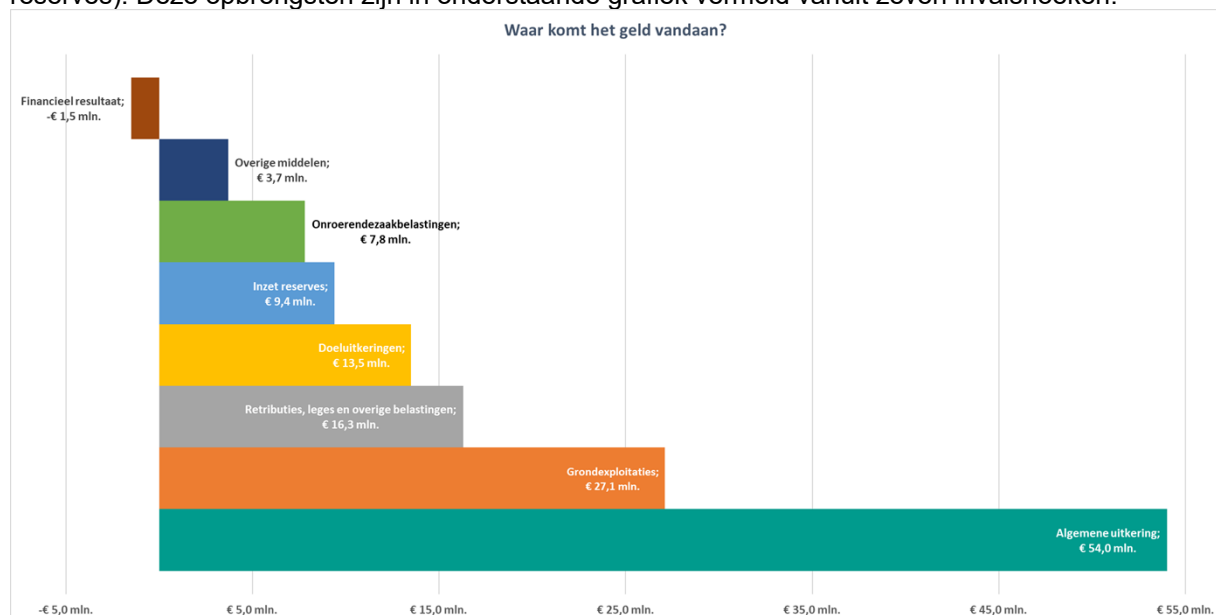
In de Kadernota 2022 hebben we voorstellen gedaan om investeringen meer te spreiden in de tijd. Daarnaast gaan we voorstellen doen in de eerste bestuursrapportage 2021 om een aantal investeringen bij te stellen vanwege een langere doorlooptijd dan twee jaar. Deze werkwijze sluit aan met de Financiële verordening.

Waar komt het geld vandaan en waaraan is het besteed?

De opbrengsten voor 2020 zijn € 1,5 miljoen (€ 131,8 miljoen min € 133,3 miljoen) lager dan de kosten.

Opbrengsten

De opbrengsten voor 2020 zijn € 131,8 miljoen (baten 122,4 miljoen + € 9,4 miljoen inzet van reserves). Deze opbrengsten zijn in onderstaande grafiek vermeld vanuit zeven invalshoeken.

1 Algemene uitkering

De belangrijkste inkomstenbron voor gemeenten is de algemene uitkering. Deze uitkering komt van het Rijk en wordt verdeeld aan de hand van verschillende maatstaven zoals inwoners, woningen, bijstandsuitkeringen, bedrijfsvestigingen e.d.

2 Grondexploitaties

Verkoop van gronden zorgt voor een opbrengst van € 27,1 miljoen. Hiervan is € 22,7 miljoen verrekend met de gemaakte kosten (voorraden grond) en is € 4,4 miljoen als tussentijdse winstneming in 2020 genomen.

3 Retributies, leges en overige belastingen

Onder de retributies, leges en overige belastingen vallen de opbrengsten voor het verstrekken van paspoorten, rijbewijzen en omgevingsvergunningen, en voor het ophalen van afval en het gebruik van het riool.

4 Doeluitkeringen

Voor het uitvoeren van specifieke taken van het Rijk zoals bijstandsuitkeringen, de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) en het onderwijsachterstandenbeleid krijgt de gemeente geld in de vorm van een doeluitkering.

5 Inzet reserves

Hier is de inzet van de reserves als het volledige bedrag aan onttrekkingen (baten) gepresenteerd. Hier staat tegenover dat er ook voor 8,2 miljoen euro aan de reserves wordt toegevoegd (lasten). Per saldo is de inzet van de reserves 1,2 miljoen euro.

6 Onroerendezaakbelastingen

De onroerendezaakbelastingen (OZB) worden geheven over de waarde van de onroerende zaken in de gemeente, de zogenoemde WOZ-waarde. De OZB vormen een grote eigen inkomstenbron van gemeenten. Dit komt neer op zes procent van de gemeentelijke inkomsten.

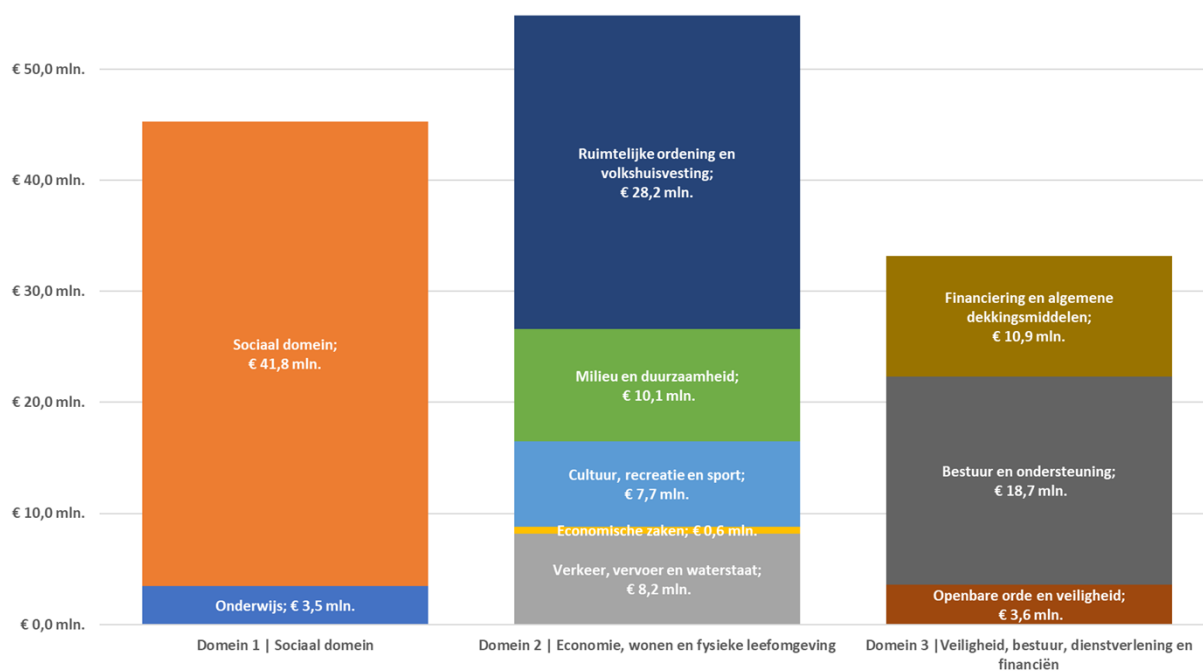
7 Overige middelen

Onder de overige middelen vallen inkomsten zoals huren van maatschappelijk vastgoed, dividend en bijdragen van andere gemeenten of van een provincie.

Kosten

De kosten voor 2020 zijn € 133,3 miljoen (€ 125,1 miljoen lasten en € 8,2 miljoen toevoeging aan de reserves). De gemeentelijke kosten bestaan onder meer uit onderhoud wegen, onderhoud groen, het verstrekken van bijstandsuitkeringen, onderwijs, jeugdzorg, woningbouw. De kosten zijn hieronder weergegeven per beleidsterrein.

Waar is het geld aan besteed?

Kerngegevens 2017 - 2020

	2017	2018	2019	2020
Inwoners:				
Aantal per 1 januari	42.763	43.620	44.059	44.456
Levend geboren kinderen	366	375	387	391
Overledenen	-308	-393	-374	-355
Vestiging in de gemeente	2.616	2.265	2.147	2.079
Vertrek uit de gemeente	-1.817	-1.808	-1.763	-1.844
Aantal per 31 december	43.620	44.059	44.456	44.727
Woningen:				
Aantal per 1 januari	17.786	18.145	18.332	18.517
Nieuwbouw	360	186	188	202
Overige toevoegingen zoals splitsing, verbouw of verandering van gebruiksfunctie	38	40	20	35
Sloop en overige verminderingen zoals samenvoeging of verandering van de gebruiksfunctie	-39	-39	-23	-174
Aantal per 31 december	18.145	18.332	18.517	18.580

	2017	2018	2019	2020
Huishoudens:				
Eenpersoonshuishoudens	5.390	5.532	5.701	5.857
Meerpersoonshuishoudens zonder thuiswonende kinderen	5.703	5.934	5.984	6.002
Meerpersoonshuishoudens met thuiswonende kinderen	7.038	7.125	7.200	7.266
Totaal	18.131	18.591	18.885	19.125
Economische structuur:				
Aantal vestigingen van bedrijven	5.675	5.952	6.243	6.536

